

en foreslo Snota, en annen mente det var Trollhetta, en tredje mente forsiktig å antyde Storbekkhø. Da ingen hadde flertall, ble det ingen avklaring.

Tidlig neste morgen var det en herre som i kikkert tydelig kunne se en bil på Falkfangerhø. Riktigheten av påstanden kan bekreftes av hytteverten. Omsider kom mannen med kikkerten til den mening at det var umulig å bile til Falkfangerhø og konkluderte med følgende replikk: «En slik domstut som mæ fins itj.» Den alltid servicebetonte og hyggelige vertinne sa: «Ja, kunden har alltid rett.»

Følgende replikk ble overhørt på en av turene av en liten gutt: «Ja men pappa, igår sa du at det var itj fler' motbakka igjen». Vi forsøkte forsiktig å antyde overfor den unge herre hvor lett det var å ta turen opp til Kamtjern og videre til Trollheimshytta, men fikk svaret: «Du må itj b'jyn å skryt' slik som han pappa».

Olsokaften på Trollheimshytta ble avsluttet med bål. Vi brente opp gammeltaket på hytta. Det ble en stemningsfull stund, med Snota bak de røde flammer. Alle koste seg stort, særlig myggen. Den eneste fordelen med myggestikk er at det er så deilig å klø seg. Den som da ikke får sove har da noe å holde på med.

Så får jeg avslutte skrytet, det kan muligens være andre som deler guttens syn. Jeg syntes det var ganske morsomt det jeg her hadde skrevet. «Dum du», sa kona mi.

Elgeseter kloster

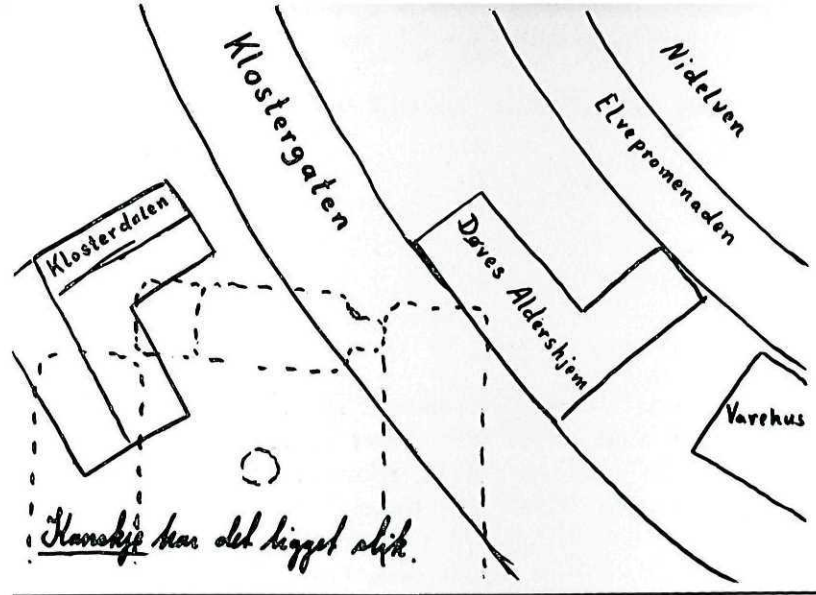
AV KIRSTEN MØRCH

Elgeseter Kloster lå på Øya, omtrent halvveis mellom Studenter-samfundet og Stadion. Det var kloster for munke av augustinerordenen og ble grunnlagt i 1170. Klosteret opphørte da reformasjonen ble innført i 1537. Det finnes i dag ingen synlige rester etter Elgeseter Kloster, men på 17-hundretallet var det ennå noen ruiner å se. Den kjente skolemannen, Gerhard Schøning, som var rektor ved Katedralskolen fra 1751 til 1765, gjorde en del oppmålinger og notater. Man vet at klosterkirken var laget av stein. Den første Mariakirken som sto for nær Domkirken, ble i sin tid flyttet hit. I slutten av forrige århundre fant arkeologene rester av gule, grønne og røde teglstein fra gulvet i kirkens kor.

I dag vet vi bare at noen av klosteranleggets mange bygninger lå der hvor nå den vakre eiendommen Klosterdalen ligger. Ingen kan si hvordan klosteret har sett ut, og det vil neppe bli mulig noen gang. Men — bli med på å fantasere litt om hvordan det *kan* ha sett ut! Forfatterinnen Sigrid Undset skriver et sted utførlig om hvordan et klosteranlegg vanligvis ser ut. Da jeg leste hennes beskrivelse fikk jeg lyst til å tegne det i plan. Se neste side.

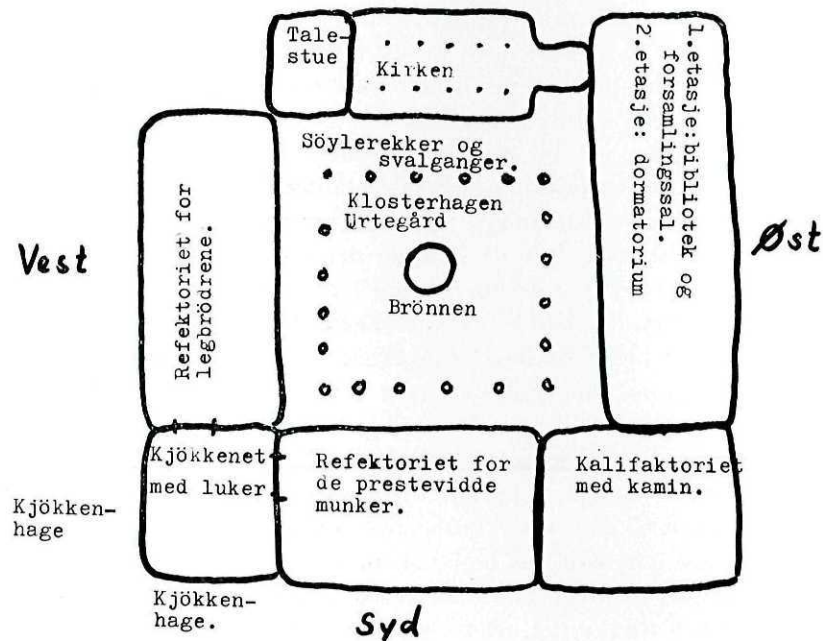
Sigrid Undset sier at bygningene i et kloster er plassert rundt en åpen firkantet midte: Klosterhagen. Kloster heter på latin: claustrum og betyr da også: Innhegnet plass. Hun sier at bygningenes plassering rundt klosterhagen og deres funksjon er ganske bestemt og stort sett likt i de forskjellige klostre.

Klosterkirken, anleggets viktigste bygning, ligger alltid i nord, og kirken er, som alle kirker, orientert øst/vest, med høykoret i øst. Langs østre side av klosterhagen er en to-etasjes bygning. I første etasje har munkene bibliotek og forsamlingsal. Annen etasje er dormatorium, sovesalen. I det sydøstre hjørnet er det en bygning som heter Kalifaktoret. Det er det eneste rom med kamin. Her

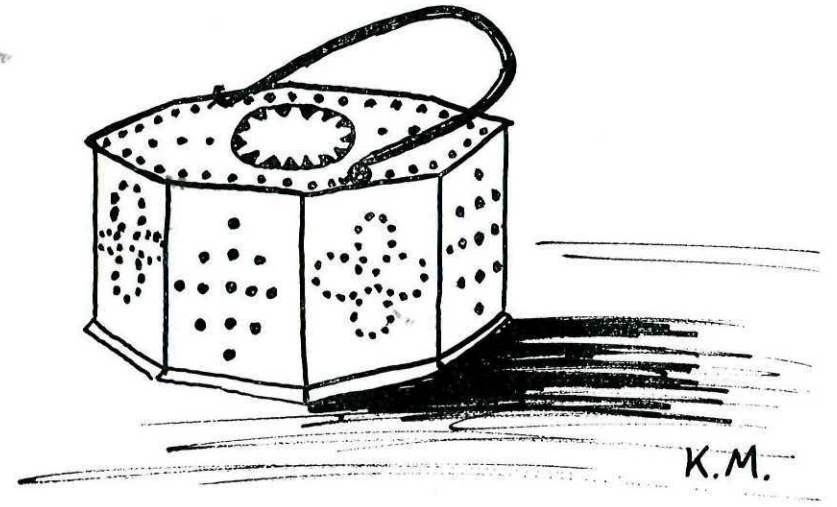

Nord

Kirkegård

110

er det nok godt å være i den kalde, mørke vintertiden. Ellers går det an å ta med seg glør i en «fotvarmer».

Det er et slags spann av messing med mange små hull i fint mønster. Hull må til for at glørne skal få luft og gløde lenge. Fotvarmeren plasseres under munkedrakten og brukes i kirken og biblioteket, ja kanskje i dormatoriet også.

Bygningen i syd kalles Refektoriet. Her spiser munkene, det vil si: de prestevidde munk. Et annet Refektorium ligger vest for klosterhagen. Det er spisesal for legbrødre: Frates comerci. Altså er det en gradforskjell her. Anleggets kjøkken ligger i det sydvestre hjørnet. Det har luker inn til begge refektorier og betjener både leg og lerd med mat. Men jeg kan tenke meg at maten, som blir sendt gjennom lukene til de to refektorier, er noe forskjellig.

Ved inngangen til Kirken er det gjerne en tale-stue, sier Sigrid Undset. Det er et samtale-rom hvor den prestevidde munk kan ta til Domkirken for å gjøre tjeneste som kanniker. De dro da over Kannebroen. Den lå omtrent der Elgeseter bro går i dag, men var en smal og lav bro, like over vannflaten.

i mot og kanskje hjelpe eller trøste en utenforstående, en borger fra Trondheim, byen som ligger på den andre siden av elven.

111

Rundt klosterhagen er det svalganger langs alle bygningene. Her er nok lagt steinheller eller fliser, slik at munkene kan gå tørrskodd og under tak mellom de forskjellige bygningene.

Foran Refektoriet i syd sier forfatterinnen at det er plassert vaskekummer. Midt i klosterhagen er anleggets brønn. Denne lukkede hagen bruker munkene til urtegård. Vi må huske at i den tid var ikke urter bare til for å krydre maten, men de fleste urtene ble dyrket for å brukes til legemidler. Munkene drev på med farmasi' og medisin i humanitært arbeid, barmhjertighetsarbeide, blant de syke av befolkningen.

Klosterets kjøkkenhage ligger praktisk til utenfor dette anlegget, på kjøkkensiden. Kirkegården ligger nord og øst for kirken. Utenfor ligger ellers sykestuer, økonomibygninger, fjøs og stall. Aller ytterst er en sterk mur med en festningsaktig port.

Kan dere ikke se livet i Elgeseter Kloster for dere i fantasien? Her levde augustinermunke, mange var kommet fra land langt syd i Europa. Her lødottesang og vesper. Herfra dro noen daglig

Små glimt fra en ridetur i Sylene

AV KARI WESSEL

Var det noen som foreslo Mallorca eller Grand Canari som ferietur? Jeg har et mye bedre forslag. Prøv en ridetur i Sylene sammen med Oddmund Dyrhaug og islandshestene hans. Det kan ikke beskrives — i alle fall ikke slik som det virkelig oppleves.

Å gjøre fjellet på hesteryggen er noe forskjellig fra å vandre i fjellet til fots. Misforstå meg endelig ikke. Jeg tok fotturen senere på sommeren i de samme trakter. Den ene måten å ferdes i fjellet på erstatter ikke den andre, men de utfyller hverandre på en måte. Når du går, må du se deg for hvor du setter foten. Når du rir, overlater du fotlaget til hesten og kan bare overgi deg til skuelysten.

Her må innrømmes at ridning gjennom tett krattskog krever en viss aktpågivenhet. Det ble temmelig tett enkelte steder på vegen til Essandheim. Hesten hadde en ubendig trang til å gni seg oppetter alle trestammer og kjøre hodet inn i krattet der hvor det var aller tettest, så jeg må tilstå at jeg forlot jungelen med noget revet skinn. Et godt råd: Forser aldri jungel barlegget. Det gjorde nemlig jeg.

En opplevelse for seg er den nære kontakten med et dyr. Disse islandshestene er både godmodige og behagelige å ri på. To av dem hadde føll, og disse ble selvfølgelig alles kjeledegger.

Turen startet fra Vektarstua og gikk et stykke langs vegen inntil Odmund fant ut at vi saktens ville mestre en smule terrengridning. Første dag gikk turen til Nedalshytta, og her tok vi da det nye innlandshavet i øyesyn — nærmest et sjokk for den som har gått her tidligere. Vi hadde jo hørt at den nye sjøen var stor, men noe så mektig Det er mulig at de som kommer hit for første gang, synes det er et praktfullt skue. Ja, dette var altså et lite sidesprang.

Den andre dagen red vi så i vekslende terreng (her var det altså jungelen ble forsert) ned til Essandheim hvor vi overnattet hos Anne